

Vergaderjaar 2004–2005 G

20 043

Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

Nr. 62

VERSLAG VAN DE ZITTING 2005 (TWEEDE DEEL)

Vastgesteld 18 mei 2005

De Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa heeft van 25 tot 29 april 2005 te Straatsburg vergaderd.

De delegatie uit beide Kamers der Staten-Generaal brengt onderstaand verslag uit over de onderwerpen die in bovengenoemde zitting aan de orde kwamen.¹

A. Algemeen

1. Voortgangsrapport van het Bureau van de Assemblee en de Standing Committee
Rapport – Holovaty (Hongarije), doc. 10 515
2. Mededelingen van de voorzitter van het Comité van Ministers, de heer Adam Daniel Rotfeld, minister van Buitenlandse Zaken van Polen

De vragen aan de minister gesteld zijn vervat in document 10516.

B. Politieke Zaken

1. Het nucleaire programma van Iran: noodzaak voor een internationaal antwoord.
Rapport – Ateş (Turkije), doc. 10496, resolutie 1436
2. Referenda: regels voor hantering
Rapport – Elo (Finland), doc. 10498, aanbeveling 1704
3. De Europese Grondwet (lopende zaken)

De heer **Kox** stelde vast dat met de vorming van een Unie van 25 staten, straks verenigd onder één grondwet, er binnen de Raad van Europa niet gezegd kan worden dat er niets aan de hand is. De Raad bestaat straks uit 25 lidstaten plus één, die meer inwoners zal kennen, meer geld zal hebben, meer multinationals en meer militaire en economische macht dan die andere 21 lidstaten. Als die 21 staten, een front vormen zullen zij het debat in de Raad domineren.

¹ De in dit verslag genoemde documenten en overige stukken die betrekking hebben op deze plenaire vergadering zijn verkrijgbaar op de griffie interparlementaire betrekkingen.

Als blijkt dat de grondwet er niet komt, dan verandert er binnen de Raad ook iets. Er zal binnen de 25 een proeve van «heruitvinding» plaatsvinden, dat de Unie gebalanceerder, democratischer, socialer en duurzamer zal maken.

In een groot aantal landen zullen referenda worden gehouden. De uitslag is ongewis. In de 21 andere landen kan niet gestemd worden over de grondwet ofschoon hun toekomst zich zal ontwikkelen in de schaduw van grote broer de EU.

C. Juridische aangelegenheden

Onrechtmatige detenties door de VS in Guantanamo Bay.

Rapport – McNamara (Verenigd Koninkrijk), doc. 10497, resolutie 1433 een aanbeveling 1699

De heer **Kox**, sprekend namens de fractie van Verenigd Europees Links, trok een parallel tussen de behandeling van door de Duitsers gevangen genomen geallieerde soldaten aan het eind van de Tweede Wereldoorlog en de situatie in Guantanamo Bay. Hij onderschrijft de conclusies van het rapport dat de VS zijn eigen hoogste principes heeft verraden. Discussie over dit rapport kan slechts leiden tot het voorstel van de rapporteur om het onwettige gedrag van de Regering van de VS te veroordelen.

De ontwikkelingen dienen gevolgd te worden. Dit zal niet makkelijk zijn gezien het feit dat de Regering van de VS tot nu toe steeds tracht zijn verantwoordelijkheid te ontlopen.

Europa is de VS dankbaarheid verschuldigd voor zijn rol in de Tweede Wereldoorlog, maar het mag geen excuus zijn voor het huidige gedrag van de toenmalige bevrijder.

D. Economische Aangelegenheden

Gezamenlijk debat over:

- Europa's toenemende energiegevoeligheid
Rapport – Berceanu (Roemenië), doc. 10458, resolutie 1434
- Energiesystemen en het milieu
Rapport – Etherington (Verenigd Koninkrijk), doc. 10486, resolutie 1435

Tijdens dit gezamenlijk debat legde de heer Claude Mandil, Executief Directeur van het Internationale Energie Agentschap een verklaring af.

De heer **Platvoet** memoreerde dat productie en consumptie van energie de grootste dreigingen zijn voor duurzame ontwikkeling, maar zij vormen ook de grootste mogelijkheden. Het ontwikkelen van vernieuwbare energiesystemen is noodzakelijk. Het voorliggende rapport bevat vele goede voorstellen. Het gebruik van vernieuwbare bronnen zou de kern moeten zijn van de westerse energiepolitiek. De situatie in enkele lidstaten is echter niet bemoedigend. De politieke wil is te zwak en de macht van de traditionele energieproducenten te groot. In dit gezamenlijk debat, zoals ook in de voorliggende rapporten, neemt nucleaire energie een belangrijke plaats in. In het ene rapport is die benadering te positief, het andere rapport is kritischer; laat goed de oude strijd zien tussen economie en milieu. Stemmen vóór beide rapporten is onmogelijk. Een voortgaande discussie is noodzakelijk.

Tot slot zei hij dat de heer Mandil de liberalisering van de energiemarkt uitbundig heeft geprezen, maar is vergeten te vertellen hoe de liberalisering kan bijdragen aan een duurzame ontwikkeling.

E. Sociale en Volksgezondheidsaangelegenheden

1. De rechten van kinderen in instellingen (follow-up aangaande aanbeveling 1601)
Rapport – Hancock (Verenigd Koninkrijk), doc. 10452, aanbeveling 1698

De heer **Van Winsen** sprekend namens de EVP-fractie onderstreepte de constatering dat veel kinderen in slechte omstandigheden verkeerden. Het rapport gaf daar zijns inziens vele voorbeelden van. Het verdedigen van de rechten van kinderen verdiende iedere steun. Ontinstitutionalisering dient voorop te staan; er dient uitgebreide aandacht te zijn voor individuele situaties. De Raad van Europa dient voort te gaan in zijn pogingen om een omgeving te scheppen die kinderen beschermt.

2. Bijstand aan patiënten bij het einde van het leven.
Rapport – Marty (Zwitserland), doc. 10455, resolutie verworpen
Rapport – Juridische Commissie, doc. 10495

De heer **Dees** meldde dat uit studies blijkt dat euthanasie en andere levensbeëindigende beslissingen in vele, zo niet alle lidstaten voorkomt. Een natuurlijke dood blijkt slechts in 1/3 van de gevallen de oorzaak te zijn. Naast deze feiten is algemeen bekend dat een meerderheid van de burgers in vele lidstaten voorstander is van wetgeving om euthanasie, in elk geval in bepaalde gevallen en onder strikte voorwaarden te reguleren. In veel landen bestaat een groot gat tussen wetgeving die euthanasie strafbaar stelt en een sociale werkelijkheid, waarin een pijnloze dood met waardigheid door de patiënt wordt gezien als de enige mogelijkheid om een eind te maken aan ondraaglijk lijden in een situatie waarin er geen uitzicht is op verbetering. Dit betekent geenszins, zoals sommigen graag verklaren, dat de Nederlandse wetgeving euthanasie mogelijk maakt op verzoek en dat een arts moet helpen. Het beëindigen van leven blijft strafbaar, tenzij een arts kan aantonen dat die beslissing aan alle 23 vereisten voldeed.

De heer **Kox** stelde vast dat er maar weinig mensen zijn, waaronder in elk geval ook politici, die vinden dat terminaal zieken veroordeeld zouden moeten zijn tot ondraaglijk lijden. Er zijn terzake vele vragen te stellen; er zullen vele verschillende antwoorden komen. Over het basis idee lijkt overeenstemming te bestaan te weten dat het verlenen van bijstand aan patiënten bij het beëindigen van hun leven in overeenstemming dient te zijn met de belangrijkste principes van een geciviliseerde maatschappij. Hij verwees naar het proces dat zich in Nederland heeft afgespeeld en geleid tot het legaliseren van euthanasie onder strikte voorwaarden. Hij benadrukte dat het debat daarmee niet beëindigd is. Hij wenste in elk geval te verzekeren, dat Nederland met wetgeving terzake zijn beschaving niet heeft verloren. De wetgeving heeft velen geholpen. Er is trots dat wat er in de maatschappij gebeurt niet verborgen is gehouden.

De heer **Jurgens** noemde het rapport eminent redelijk, omdat het publieke debat niet wordt geschuwd. Hoe kan iemand tegen een debat zijn over zo'n belangrijke zaak als het recht en de mogelijkheid te besluiten te sterven in waardigheid of te stoppen op die weg? In de discussie speelt meer dan één ethisch principe. Naast het recht op leven, is er compassie en voorts het recht van de persoonlijke autonomie en zelfbeschikking. Het recht op leven speelt zeer zeker een belangrijke rol gelet op onze eigen Conventie. Maar in art. 2 mag het recht op leven niet gelezen worden als een verplichting om te leven als de persoon in kwestie terminaal ziek is, ondraaglijk lijdt en wenst te kunnen besluiten om in waardigheid te sterven. Als de Conventie zegt dat het recht op leven bij wet beschermd moet worden, wil dat nog niet zeggen dat daardoor

barrières worden opgeworpen om andere ethische principes bij de discussie te betrekken, zoals eerder genoemd compassie en zelfbeschikking.

F. Migratie, Vluchtelingen en Demografie

1. Migratie en integratie een uitdaging en een kans voor Europa
Rapport – Branger (Frankrijk), doc. 10453, resolutie 1437

De heer **Van Thijn** noemde het deel van het rapport dat verschillende modellen van integratie beschrijft en vergelijkt het beste deel. Als integratie wordt gezegd mag niet assimilatie bedoeld worden. Assimilatie is vernederend, het ontkent de waarde van andere landen en culturen. De belangrijkste les, die het rapport leert, is dat integratie moet worden opgevat als een tweewegproces.

Europa's belangrijkste taak in het integratieproces is ruimte te geven aan een verscheidenheid aan culturen. Een botsing tussen die culturen en het accepteren van het concept van superieure en inferieure culturen zou een schande zijn.

3. Bescherming van en bijstand aan kinderen die asiel zoeken.
Rapport – Van Thijn (Nederland), doc. 10477, aanbeveling 1703

De heer **Van Thijn** zei in zijn toelichting op het rapport dat de helft van 's werelds vluchtelingen en ontheemden kinderen betreft. In het laatste decennium zijn 2 miljoen kinderen gedood tijdens conflicten en duizenden verloren hun leven bij natuurrampen, zoals bij de laatste tsunami. Cijfers van de VN laten zien dat er zo'n 300 000 kindsoldaten zijn. Vele andere kinderen zijn slachtoffer van vervolging, misbruik, exploitatie, handel en prostitutie inbegrepen.

Kinderen zijn altijd kwetsbaar; kinderen in een buitenland zijn bijzonder kwetsbaar. Het alleen zijn maakt ze tot slachtoffers van exploitatie in de handen van scrupuleuze volwassenen. Helaas zijn ze ook kwetsbaar vanuit een wettelijk uitgangspunt; er is een groot gebrek aan wettelijke beschermers.

Het rapport dat nu voorligt is een stap voorwaarts voor het rationaliseren van activiteiten terzake binnen de Raad van Europa. Het uitgangspunt moet zijn de noodzaak het beste belang van het kind te volgen, dat is neergelegd in artikel 3 van de VN Conventie inzake de rechten van kinderen.

G. Culturele Zaken

Persvrijheid en arbeidsomstandigheden van journalisten in conflict zones.
Rapport – Jarab (Tsjechië), doc. 10521, resolutie 1438

H. Gelijke kansen mannen en vrouwen

Gezamenlijk debat.

- Discriminatie tegen vrouwen op het werk
Rapport – Curdová (Tsjechië), doc. 10484, aanbeveling 1700
- Discriminatie tegen vrouwen en meisjes in de sport
Rapport Aguiar (Portugal), doc. 10483, aanbeveling 1701

De heer **Platvoet**, sprekend namens Verenigd Europees Links, onderstreepte de constatering in de rapporten, dat er nog steeds sprake is van een brede achterstand op de arbeidsmarkt, maar ook in de sport. De cijfers aangaande de arbeidsmarkt zijn in feite nog geflatteerd. Alles

hangt af van definities. De voorgestelde maatregelen zijn meer een begin. Naast goede wetgeving, zouden er ook antidiscriminatie panels moeten komen. Het is teleurstellend te zien dat dit voorstel niet wordt gedaan. Als het gaat om het verbeteren van de positie van vrouwen in de sport, kon hij het eens zijn met vele van de voorstellen behalve die, die regeringen opdraagt erop toe te zien dat de verslaglegging in de media over vrouwelijke sportprestaties verbeterd zou moeten worden. Er dient een vrije pers te zijn.

I. Milieu

Vervuiling van de Zee
Rapport – Lengagne (Frankrijk), doc. 10485, resolutie 1439

Voorts voerden in de assemblee het woord :

- de heer Svetozar Marovic, President van Servië en Montenegro
- de heer Jean-Claude Juncker, Eerste Minister van Luxemburg en voorzitter van de Raad van de Europese Unie.

De voorzitter van de delegatie,
Dees

De griffier van de delegatie,
Bellekom